

ΤΙΤΛΟΣ

«... βάλε το νερό στ' αυλάκι».

ΦΟΡΕΑΣ

Εφορεία Νεωτέρων Μνημείων Κεντρικής Μακεδονίας
Ηροδότου 17,
54634, Θεσσαλονίκη
Τηλ./ Fax 231 0 215298

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

Με αφορμή τη συμμετοχή της ENM-KM στην επικοινωνιακή Πανελλαδική δράση - εκστρατεία του ΥΠΠΟΤ Περιβάλλον και Πολιτισμός 2011 «Φωνές Νερού Μυριάδες», πραγματοποιήθηκε το εκπαιδευτικό πρόγραμμα με τίτλο «... **βάλε το νερό στ' αυλάκι**».

Το πρόγραμμα σχεδιάστηκε χρησιμοποιώντας τόσο μουσειοπαιδαγωγικά κριτήρια όσο και κριτήρια που αφορούν σε εκπαιδευτικές εφαρμογές και υλοποιήθηκε τον Οκτώβριο του 2011 στο Μουσείο Ύδρευσης Θεσσαλονίκης, με τη συνεργασία της ENM-KM ως φορέα πολιτισμού και δημοτικών σχολείων ως φορείς εκπαίδευσης (Δ'-Ε'-ΣΤ' τάξεις Δημοτικού).

Το Μουσείο Ύδρευσης το οποίο στεγάζεται στο διατηρητέο συγκρότημα του παλαιού Αντλιοστασίου της πόλης (έτος κατασκευής 1890-94), όπου το νερό έφτανε με φυσική ροή από τα διάφορα σημεία υδροληψίας, επιλέχθηκε ως ο πλέον κατάλληλος χώρος (νοητικά και πρακτικά) για τη διεξαγωγή του προγράμματος.

Στόχος ήταν η ανάδειξη των δεσμών ανάμεσα στο φυσικό και τον πολιτιστικό πλούτο της χώρας ως ενσυνείδητη στάση και θεμελιώδης αρχή σε όλες τις εκφάνσεις της ζωής. Η θεματική της εκστρατείας για τη διετία 2010-2011 με τίτλο «Φωνές νερού μυριάδες», αποσκοπούσε να αναδείξει τη σημασία και τις ποικίλες διαστάσεις της αξίας του νερού στη ζωή των ανθρώπων από την αρχαιότητα έως σήμερα.

Εφαρμογή

Στο παραπάνω πλαίσιο η ENM-KM, επιλέγοντας πέντε διαφορετικά –αλλά με κοινή αναφορά το νερό- νεότερα μνημεία συμμετείχε στη παραπάνω δράση με μια πορεία που χαρακτηριζόταν από στάσεις (σταθμοί) και κίνηση (ροή – μετάβαση από τον ένα σταθμό στον άλλο), δηλαδή μέσα από την εκπαιδευτική διαδικασία ενός παιχνιδιού γνώσεων.

Η **αξία του πόσιμου νερού** (με έμφαση στους τεχνολογικούς σταθμούς που σχετίζονται με την ιστορία της ύδρευσης των οικισμών) **και η αξία του νερού ως ανανεώσιμη πηγή ενέργειας**, ήταν οι βασικοί άξονες του εκπαιδευτικού προγράμματος μέσω του «παιχνιδιού».

Οι σταθμοί της διαδρομής, που καθένας από αυτούς ήταν και ένα μνημείο που σχετίζεται με το νερό, έδιναν την απαραίτητη πληροφορία σχετικά με καθένα από αυτά [(τύπος μνημείου, χρήση, αξίες (ιστορική, καλλιτεχνική, κ.λπ.)], καθώς και επιμέρους στοιχεία όπως χρονολογία κατασκευής, κοινωνικό και οικονομικό πλαίσιο της εποχής, θέματα διατήρησης, προστασίας και ανάδειξης.

Πέντε (5) λοιπόν κηρυγμένα ως νεώτερα από το ΥΠΠΟΤ μνημεία αποτέλεσαν ένα «νήμα» που τα παιδιά κλήθηκαν να ακολουθήσουν ούτως ώστε να κατανοήσουν τη σημασία και την αξία του νερού. Οι πέντε σταθμοί-μνημεία του εκπαιδευτικού προγράμματος ήταν: το Μουσείο Ύδρευσης και το Σιντριβάνι της πλατείας Σιντριβανίου στη Θεσσαλονίκη, το πηγάδι του μετοχίου της Μονής Ξηροποτάμου στη Χαλκιδική, το σύστημα ύδρευσης «κανάτ» του νομού Σερρών και ο νερόμυλος «Πρατσανάκη» στη Σωσάνδρα του νομού Πέλλας.

Το εκπαιδευτικό «παιχνίδι» ξεκίνησε και θα τελείωσε με το νερό. Η κίνηση - ροή μεταξύ των στάσεων - σταθμών που αποτέλεσε το συνδυαστικό εκπαιδευτικό «νήμα», λειτούργησε με τη βοήθεια του παραδοσιακού παιχνιδιού του Κλήδωνα.

Το πρόγραμμα ολοκληρώθηκε με εποπτικό υλικό, την προβολή μικρής αρχαιολογικής ταινίας με τίτλο «Σιντριβάνι, ο ήχος του νερού», παραγωγής ΑΙΜΘΣ 2010, για την υποστήριξη της παραπάνω δραστηριότητας.

Στόχοι του προγράμματος – Αξιολόγηση

Οι στόχοι του μουσειοπαιδαγωγικού προγράμματος, η επίτευξη των οποίων καθόρισε και την αξιολόγηση του προγράμματος ήταν αφ' ενός: **ΓΝΩΣΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ**, οι οποίοι συνδέονται με την κατανόηση των εννοιών, δηλαδή:

- Το νερό ως προϋπόθεση για την εγκατάσταση οικισμών | ενημέρωση για την εξέλιξη της σχέσης ανθρώπου και νερού, χρησιμοποιώντας ως εκπαιδευτικό μέσο την πολιτιστική κληρονομιά και κατά συνέπεια τα επιλεγμένα νεώτερα μνημεία (Μουσείο Ύδρευσης Θεσσαλονίκης, Σιντριβάνι, κ.λπ.).

- Ενέργεια και ανανεώσιμες πηγές (νερό, αέρας, ήλιος) που η κατανάλωση τους δεν επιφέρει εξάντληση των φυσικών πηγών, σε αντιδιαστολή με τις άλλες μορφές ενέργειας (όπως το πετρέλαιο, το κάρβουνο κλπ.) τα αποθέματα των οποίων στην γη μειώνονται συνεχώς με γοργούς ρυθμούς.

και αφ' ετέρου **ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ**, που συνδέονται με τις επιθυμητές αλλαγές στάσης και συμπεριφοράς:

- Αφύπνιση / ευαισθητοποίηση, κυρίως των νέων, για την αξία του πόσιμου νερού και την κρίσιμη έννοια της σωστής διαχείρισής του.

- Προβληματισμός ως προς τη σημερινή υπερκατανάλωση ενέργειας. Σύγκριση ως προς τον τρόπο κατανάλωσης της ενέργειας σε δυο διαφορετικές χρονικές περιόδους: με τη βοήθεια θεατρικού παιχνιδιού που θα έχει ως θέμα την περιγραφή της ημέρας των ανθρώπων, στη σύγχρονη εποχή και στα τέλη του 19ου αιώνα, ως προς την ενέργεια που καταναλώνει και με ποιο τρόπο).

Η αξιολόγηση στηρίχθηκε επιπλέον στην αποδελτίωση φύλλων αξιολόγησης που κλήθηκαν να συμπληρώσουν οι μαθητές που συμμετείχαν, εκφράζοντας πέρα από το βαθμό ικανοποίησής τους, τις εντυπώσεις τους με ένα γρήγορο σκίτσο, αλλά και τις επισημάνσεις τους για επόμενες εκπαιδευτικές δράσεις της Υπηρεσίας, με βάση τις ανάγκες τους.

Συντάκτες: Α. Βαλαβανίδου – Ελ. Οικονομοπούλου